

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
A szerkesztőség kéziratok ösz- Előfizetések és hirdetések a
száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

A román békefeltételek.

— Hivatalos jelentés. —

Bufteából jelentik március 5-iki ke-
llettel:

Bufteában a következő ideiglenes béke-
szerződést írták alá ma este 7 órakor egy-
részt Németország, Ausztria-Magyarország,
Bulgária és Törökország, másrészt Románia
részéről:

Attól a kívánságtól áthatva, hogy a Né-
metország, Ausztria-Magyarország, Bulgária
és Törökország közt egyrészt s a Románia
közt másrészt meglevő hadiállapotnak véget
vessenek s a békét helyreállítsák. Alólirot-
tak: Kühlmann Németország, Czernin gróf
Ausztria-Magyarország, Toncsilov Bulgária
és Talaat pasa Törökország meghatalmazot-
tai egyrészt, Argentojan P. ur mint Románia
meghatalmazottja másrészt megállapodtak,
hogy miután az 1917 december 19-én Fok-
saniban aláírt fegyverszünet szerződés már-
cius 2-án felmondott és március 5-én déli
12 órakor lejárt. 1918 március 5-én éjféltől
kezdve 14 napos fegyverszünetet kötnek 3
napi felmondási határidővel, ez időn belül
végleg meg kell kötni a békét a követ-
kező megállapodás alapján:

1. Románia átengedi Dobrudzsát
egész a Dunáig a szövetséges hatal-
maknak.
2. A központi hatalmak gondos-
kodni fognak Románia részére keres-
kedelmi útról Konstanván keresztül a
Fekete tengerhez.
3. Az Ausztria-Magyarország által
az osztrák-magyar-román
határon követelt határkiiga-
zításokat román részről
elvben elfogadják.
4. Hasonlóképp elfogadják elvben a
helyzet által szükségessé tett megfelelő
gazdasági természetű feltételeket is.
5. A román kormány kötelezi ma-
gát, hogy a román hadseregnek leg-
alább nyolc hadosztályát azonnal lesze-
relji. A leszerelés vezetését a Macken-
sen hadseregcsoport főparancsnokával
együttesen intézi a legfelső román had-

vezetőség. Amint helyreállt a béke
Románia és a központi hatalmak közt,
le kell szerelni a román hadsereg többi
részét is, amennyire az orosz-román
határ biztonsági szolgálata engedi.

6. A román csapatoknak azonnal
ki kell üríteni az osztrák-magyar mon-
archia általuk megszállva tartott terü-
leteit.

7. A román kormány kötelezi ma-
gát, hogy a szövetséges hatalmak csa-

patszállításait Moldván és Odesszán
keresztül vasuttechnikai tekintetben tel-
jes erejével támogatni fogja.

8. A központi hatalmakkal még
hadiállapotban levő hatalmaknak még
román szolgálatban levő tisztjei azon-
nal elbocsáttatnak. Ezeknek a köz-
ponti hatalmak szabad utat biztosí-
tanak.

9. A szerződés azonnal életbelép.
10. Aminek hitelül a meghatalma-
zottak a szerződést aláírják és pecsét-
jükkel látják el.

Kiállított Bulteában 1918 már-
cius 5-én.

Teleszky módosításokat ajánl a választójogi javaslatban.

Budapest, március 6. (Saját tudósítónk-
tól.) A választójogi bizottság ülését délelőtt
11 órakor Beöthy László elnök nyitotta meg.

A javaslatához Ráth Endre szólott hozzá,
aki nemzetiségi szempontból bírálta a javas-
latot, amelyet elfogadott.

Utána Deszbordesz Ernő személyes
kérdésben felszólalva, újból kifejezte aggo-
dalmait a választójogi javaslattal szemben.

Szünet után Teleszky János megállapi-
totta, hogy Andrássy nem zárkózott el az
elhangozott aggodalmak elől, mégis változat-
lanul elfogadta a javaslatot. Andrássy fél a
tömegek fellépésétől, amely veszélyeztetné a
háború eredményeit. Ő inkább attól tart,
hogy a fronton levő katonákban kétség tá-
mad aziránt: nem küzdenek hiába, ha
ittthon meggyöngítik a magyar nemzet állami
alapját.

Megoldást kell találni, amely a nemzeti
szempontból aggodalmaskodókat és a töme-
geket is egyformán megnyugtató. Ezt szolgálja
a munkapárt javaslata, amelynek elfogadása
esetén néhány év múlva a választó-
jogi jogosultság köre éppoly kiterjedt lenne,
mint a javaslat változatlan elfogadása esetén.
A javaslat tulmegy a nemzet állami szem-
pontjából megengedett szélső határon. A ja-
vaslat támogatói félnek a felfordulástól, de

alaptalanul. A munkapárt messzemenő en-
gedményeket tesz, akkor rááll a javaslat és
csak az alapelveket nem érintő módosításo-
kat kíván. Fogadjuk el az irni-olvasnitudás
helyett a négy elemi osztályt a jog feltétele-
ként.

A katonai jogi elvek helyett közzül csa-
kis az altiszti fokozatot, az arany és ezüst
vitézsi érmék jogcímét hagyjuk meg. A
mezőgazdaság körében csak azok válassza-
nak, akik huzamosabb időt töltöttek egy
munkaadónál. Ezzel szemben a munkapárt a
telkes gazdáknak megfelelő adócenzus mel-
lett megszavazza a választójogot. Azon re-
ményben, hogy a kormány elfogadja a mun-
kapárt módosításait, általánosságban elfo-
gadja a választójogi javaslatot.

Ezzel az ülés egynegyed 3 órakor véget
ért. Holnap folytatják.

Közeledünk az általános békéhez.

Budapest, március 6. (Saját tudó-
sítónktól.) Bécsből jelentik: A Reich-
srath mai ülésének elején Seidler
miniszterelnök bejelentette a román-
okkal kötött előzetes békét s ki-
jelentette:

— Ezzel remélhetjük, hogy az
általános békéhez vezető ut egy fon-
tos stációjához értünk.

Szépességápolás

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosi-
lag elismert szakértelemmel seb és utónyom
nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely per-
cek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természe-
tesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérré, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek.
Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-ú. 4.

A vasuti zugárosok garázdálkodása.

Egész társzeker kenyeret kobzott el tőlük a rendőrség

A vasuti állomáson az utóbbi időben már valóságos rajban nyüzsgtek az asszonyok és leányok, akik hatalmas kosarakban kenyeret árusítottak az átvonuló katonáknak. A kenyeret természetesen minden jegy nélkül árulták, azonban — nem kell megjegyezni senkinek — a maximális árat se tartották be. 2 koronát is elkértek egy kilogramm kenyérért, ha nem többet. Városszerte általános megbotránkozás kísérte a zugárosok garázdálkodását, s mi is felszólaltunk ellene. Oly mértékben és nyíltan üzérkedtek, valóságos kenyérraktárakat tartottak a vasuti állomás közelében, ahonnan naponként lehordták a kenyeret és órcatlan áron árusították.

Tegnapelőtt a rendőrség, tekintettel a felmerült panaszokra, nagy razzia-tartott a pályaudvaron, s egy egész, hatalmas társzeker kenyeret kobzott el a zugárosoktól, akik ellen szigorú eljárást indítottak.

Ennek a razzianak aztán szomorú epizódusa volt az a csatapaté, amelyet a zugáros asszonyok és lányok rendeztek tegnapelőtt este a pályaudvaron. Az állomás területén ugyanis özv. Schwartz Imrénének már hosszú idő óta engedélye van árusításra s azt gyakorolja is. A zugáros asszonyok azt gondolták, hogy a rendőrség razzijára a Schwartzné bosszu műve, hogy ő jelentette volna fel őket, s ezért nagy csoportba verődve támadásra mentek a Schwartzné bódéja ellen, hatalmas kőzapot zúdítottak a bódé ablakára, amelyek csörömpölve zúzódtak pozdorjává. Maga Schwartzné is veszedelemben forgott, ijedten menekült a pult mögé, az asszonyok pedig tovább folytatva a pergőtűzet, így ordítottak feléje:

— Majd megmutatjuk, hogy nem árul itt senki, ha nekünk nem szabad!

Ez nem volt elég, megrohanták a Schwartzné eláruló kisasszonyát is, a nála levő több száz süteményt szétszórták és a sárba tiporták, a leányt magát pedig addig ütötték, míg csak egéruat nyerve el nem menekült.

A rendőrség közbelépése vetett véget a zugárosok dühödt ostromának s most nemcsak a zugárosításért és a maximális árak túlhágásáért, de magánosok elleni erőszak miatt is folyik ellenük az eljárás.

Ebben a tárgyban vettük a következő sorokat is:

Tekintetes Szerkesztőség!

Önök azt mondhatják, — elolvassván e néhány sort — minek avatkozik ez az ember a más dolgába, nem elég mindenkinek a maga baja?

És ebben tökéletesen igazuk is van. Az is igaz, hogy mi sok mindent lenyelünk már, amit szóvá lehetett volna tenni.

De a tegnap látott esetet szóltanul hagyni nem lehet.

A szíve facsarodik el az embernek, ha látja, hogy népiünknek erkölse három év alatt mily feneketlen mélységre süllyedt le.

Még 1914. évben a lelkét is odaadta volna a virágosan, jókedvűen hadbavonuló katonáknak. Akkor a hatóságok is gondoskodtak az egyes állomásokon vendégszerető fogadtatásról. Milyen megható, lélekfelemelő képek voltak azok!

Es most, mikor azok közül sokan sok

szenvedések után, nehéz fogságból hazatérnek, éhesen elcsigázottan: itt, a megvédett honi földön kizsároltatnak.

A szégyen pirja futott arcunkba, mikor tegnap délután a Muszkaországból megérkezett hazatérő hadifoglyok keservesen panaszták, hogy egy-egy kilogramm kenyérért 5-8 koronát kellett fizetniük az országut mentén kenyeret árusító asszonyoknak a vasuti nagyraktárral szemben.

Nem várta ezeket senki. De legalább egy rendőr lett volna ott, aki megóvja őket a kizsákmányolástól.

Ez nem is mai keletű eset. Már régebbi idő óta százsámra árulják ott a kenyeret és mindenféle süteményt kenyérjegykenyszer nélkül.

Aki elfelejtette a magyar beszédet.

Haza, Oroszországból.

Az új népvándorlás mindnagyobb árnyokat vesz fel, jönnek a magyarok haza, ki Ukrajnából, ahova inkább a cseheket, horvátokat, oláhokat helyezték el, mint Szibériából, ahova a magyarok jutottak, mert jól verekedtek, becsületesen, esküjökön z hiven.

Beszélgünk egy fiatal katonával. Ez nem szavai, furcsa, soha nem hallott népszinműi nyelven, ez nem kávéházban termett magyarsággal beszél. Ezeket mondja:

— Ezredesből cipőtisztitót, tábornokból hordárt csinált az orosz forradalom, és az orosz osztályegyenlőség. Ott a muzsikok isszák meg a levét ennek az új rendnek. Nálunk másképp lesz, hogy most hazajöttünk. Az új társadalmi rendet nem az otthonmaradt s az életbiztonság gögjétől elkapott, erkölcsükben, gondolatvilágukban, világlátásukban züllött, a túlzott elnézés kényszerűségétől elkapott árdrágítók és galíciai menekültek fogják megcsinálni, hanem a halál ezer ölelésétől kijózanodott, megedződött, megacélosodott agyu és idegzetű magyarok. Azoknak poshadt levegőjét fel fogjuk frissíteni s emlékeztetni fogjuk őket arra, hogy *van még keresztény becsület, keresztény erkölcs és keresztény életerő*, amely lerázza élődíjeit magáról.

Beszédbe eredtünk egy másik katonával. De nem megy, a katona *nem tud magyarul*. Székely katona s láthatólag erőlködik, hogy válaszoljon, keresgéli a szavakat, de vegyesen orosz szavakkal buzog szájából a beszéd. Ez 1914 telén esett foglyul s elvitték Szibériába, ahol azóta nem hallott magyar szót. Majdnem teljesen elfelejtette anyanyelvét, s csak mióta Magyarországra utazik, kezd rájönni egyes szavakra és kifejezésekre. Ennek ellentéte az az oláh katona őr, aki magyar neve dacára nem tud magyarul s úgy magyarosodott el nálunk, a mi „erőszakos“ magyarosításunk alatt, hogy nem tudja megmondani az eloroszosodott magyarnak magyarul, hol kaphat enni. A helyzet exotikumát kiegészíti a Medvigygyógyszertárból a közkórházba orvosságot vivő fiú, aki a vele dolgozó oroszról teljesen

Kik ezek? Honnan szerzik azt a nagy-mennyiségű lisztet, akkor mikor nekünk dekáknént redukálva osztják csak.

És milyen uzsoraáron árusítják? Azt fentebb már a szegény katonák panaszaiból tudjuk.

Kérem a tek. Szerkesztőséget erélyesen felszólalni és a hazatérő honvédeket megvédelmezni.

Tisztelettel
Egy előfizetője.

A Tiszántúl volt az első, mely a vasuti állomás körül leselkedő szipolyokra felhívta a figyelmet. Most is készséggel adunk helyet a beküldött soroknak, hadd lássák az illetékes tényezők, hogy az uzsorások garázdálkodása az egész közönséget felháborítja. Örömmel kell megállapítanunk, hogy a fent leírt razzia eredményéből kitűnőleg a rendőrség is megteszi kötelességét.

megtanult oroszul. Így aztán a magyarok megértik egymást orosz nyelven, míg a magyarországi oláh katona értelmetlenül halgatja őket.

Most újra a közönséghez fordulunk. Nem tettünk eleget hazatérő hőseink iránt tartozó kötelességünknek azzal, hogy újra besorozzuk őket a harcoló katonák közé. Mindent gyorsan meg kell tenni, hogy segítsük őket elhelyezkedésükben, mert hiszen van köztük sok olyan, aki a lelkirázkódások és testi fogyatkozások miatt nem is alkalmas a háborús állapotok elviselésére. Nem szabad lehetővé tenni, hogy a sokat szenvedett hadifoglyokat a nemzet hálátlansága tapasztalata elkésertesítse. Adjunk nekik megélhetést, kenyeret!

Mikor bocsátják el a 42-50 éves népfelkelőket?

Jelentettük ma egy éjjel érkezett telefonjelentéssel, hogy a fegyvernélküli segédszolgálatosokat behívják s ezzel összefüggésben a 42-40 éves népfelkelőket hazabocsátják. Báthory László rendőrkapitány kérdésünkre a következőben adott felvilágosítást erről:

— A közönséget vérmes reményekkel telítette el ez a híradás s mindenfelé hallani, hogy „hazajön az uram nemsokára“. Ez túlzás. A segédszolgálatosokat előbb behívják és megvizsgálják. Van, aki megerősödött s a fegyveres szolgálatra alkalmassá lett, van, aki segédszolgálatosnak sem való, mert megromlott időközben az egészsége. Ha ezek közül az alkalmasak pótolni tudnak egy egy évfolyamot, akkor először is az 1867. évi, benntartott katonákat bocsátják haza, akik magas koruk ellenére ma is szolgálnak. Azután a 48-50 évesek kerülnek sorra, de ha a segédszolgálatosok nincsenek elegendő számmal, bizony aligha mennek az elbocsátással beljebb. Lehet, hogy csak a 48, lehet, hogy a 46 évnél állanak meg, amint elegendő a pótlás. Ez nem megy hamar, tehát akinek felmentési jogcíme van, jól teszi, ha újból megkéri, mert az elbocsátások csak a viszonyokhoz képest történnek, úgy érve, hogy

nem a 42—50 éveseket ereszlik haza, hanem amennyit a most behívottakból tudnak pótolni.

A japánok szibériai intervenciója.

Budapest, március 6. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: Bichon külügyminiszter a kamarában kijelentette, hogy akkor, amikor a maximalista propaganda Szibériára is kiterjed és kész a japánok által az orosz kormány részére felhalmozott összes készletek kifosztására, erélyes intézkedéseket kell tenni. A szövetségesek kötelesek megmenteni a készleteket, amelyeket egy szövetséges kormánynak szántak.

Japán szükségesnek tartja, hogy a szövetségesekkel egyetértőleg járjon el, bár Wilson is megállapította, hogy Japánnak a szövetségesek megbízásából leendő intervenciója nem képez sérelmet Wilson hirdetett alapelveire nézve. Nincs szó az orosz zürzavar kihasználásáról, hanem csak arról, hogy a németeknek a hatalmak ázsiai egyensúlyát felborítani törekvő előnyomulását megakadályozzák.

A maximalista kormány a szövetségesekkel való szerződését a béke aláírásával gyalázatosan megszegte. A hatalmas japán hadsereg beavatkozása az antant oroszországi eljárásának természetes eszköze. Japán missziója véget ér, ha megakadályozzák, hogy Németország az ázsiai Oroszországra rátegye kezét.

Visszavert erős angol előretörések.

Berlin, március 6. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsoportja
Az ellenség heves tűzrajtaütéseket intézett a Lys északi partján levő állásaink ellen. Wasten mellett egy erős angol előretörést közeli harcban visszavertünk. A Scarpe mindkét oldalán és sikeres felderítéseinkkel kapcsolatban St. Quentinól északra és délnyugatra felelelt a harci tevékenység.

A német trónörökös hadcsoportja
Egyes szakaszokban tűzérési harc. Rohamosztogaink Ornes vidékén behatoltak a francia árkokba és huszonnyolc foglyot ejtettek.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja. A Rajna-Marne csatornától délre a tanni völgyben és Altkirs mellett a franciák élénk tevékenységet fejtettek ki.

Ludendorff, első főszállásmester.

A fehérgárda Bjorneborgban.

Budapest, március 6. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A lapok jelentése szerint Finnországban a fehérgárda megszállotta Bjorneborgot.

Biztos a végleges román béke.

Megszűnt a keleti hadszíntér.

Budapest, március 6. (Saját tudósítónktól.) Bécsből az Estnek jelentik jól informált helyről:

A Romániával kötött fegyverszünet alapján békefeltételeket foglal magában. Azon az alapon, amelyen a 14 napos béke megkötött, a végleges szerződést is meg lehet kötni. Ha a békeszerződés ezen idő alatt nem jön létre, úgy automaticamente beáll a háborús állapot.

Mivel valószínűtlen az, hogy Románia kiteszi magát ennek a veszedelemnek, azért a békét Romániával megkötöttnek kell tekinteni. A központiak részére tehát a Kelet megszűnt hadszíntér lenni.

A határkiigazításba a monarchia javára Románia beleegyezett. Az új határ nem fog mélyen benyulni a román területbe s biztosítékot ad a Vaskapun kivezető útjának és a petrosényi bányák védelmére.

A gazdasági engedményeket illetően főleg Románia petroleum termé-

séről és mezőgazdasági termékekről van szó.

A román hadsereg leszerelésének kérdése fontos pont, mivel az még egyideig tartani fog, ugyanis Románia helyzete Oroszországgal szemben még tisztázatlan. Békeszerződésünk értelmében Oroszország tartozik Ukrajnával békét kötni, csapataikat most Besszarábiában vonják össze, ahol a románok és az oroszok még harcban állnak egymással.

Illetékes helyen megállapítják, hogy Ferdinánd királynak Czerninnek való találkozásánál a román király elnöklése alatt Károly trónörökös jelenlétében koronatanács volt, amelyben a négyes szövetség feltételeit megvitaták, azokat visszautasítandóknak találták és elhatározták a béketárgyalások megszakítását. Ennek következtében március 2-ikán reggel felmondottuk a fegyverszünetet, de még ugyanazon délután Románia már készségét jelentette be békefeltételeink elfogadására.

A románok nagy része a trónváltozást óhajtja.

Budapest, március 6. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Itteni katonai körök szerint remélni lehet, hogy az oláh békét a legközelebbi napokban aláírják. Nincs kétség az iránt, hogy a tárgyalások kedvezően folynak. Legfeljebb Dobrudzsát illetően lehetnek nehézségek, de tekintettel arra, hogy Románia Besszarábiából esetleg kárpótlást nyerhet, a kérdést simán lefolytathatják.

Oláh körökben számos híve van az esetleges trónváltozásnak és a békekötést alkalmasnak tartják az uralkodó személyének a kicserélésére.

Az antant követségek Péterváron maradnak.

Budapest, március 6. (Saját tudósítónktól.) Bécsből táviratozzák: Pétervárról kerülő úton jelentik, hogy a francia követet visszavárják Pétervárra, az olasz nagykövet is visszatérőben van.

Az antant követségek utasítást kaptak arra, hogy hagyják abba az elutazásra tett előkészületeket.

Német csapatok az Aaland szigeteken.

Berlin, március 6. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti: A finn kormánynak katonai segítség iránti kérelmét teljesítve, német csapatok partra szállottak az Aaland szigeteken.

Ludendorff, első főszállásmester.

Romániával megkezdődnek a béketárgyalások.

Budapest, március 6. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.) Az olasz arcvonalon nem történt különös esemény.

Romániával a fegyverszüneti szerződést formálisan aláírtuk. Ennek alapján most már megkezdődnek a béketárgyalások.

A vezérkar főnöke.

Berlin, március 6. Romániában a fegyverszüneti szerződést újból formálisan aláírtuk. A béketárgyalások nyomában megindulnak.

A többi harctéren nincs különösebb esemény.

Ludendorff, első főszállásmester.

Katonai szabadságolások tavaszi munkára.

A tavaszi vetési munkák biztosítása érdekében a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a mögöttes országrészben levő katonai alakulatok nélkülözhető legénysége, még pedig az arcvonalbeli szolgálatra alkalmas bér-
lők és szőlőművelők, továbbá arcvonalbeli szolgálatra nem alkalmas erdőgazdák, dohány- és konyhakertészek, kovácsok, bognárok, kádárok, bádigosok, lakatosok, molnárok és utóbbiak hozzátartozói, amennyiben mesterségüket a mezőgazdaság javára fordítják, illetve értékesíteni képesek, végül az arcvonalbeli szolgálatra nem alkalmas gazdasági cselédek és más, a mezőgazdaság szempontjából fontos ipart űző nélkülözhető legénység március 1-től május 15-ig terjedő időben, az utazási napok hozzászámítása nélkül, 4 hétre szabadságotassék.

Önálló mezőgazdák, azok fiai, vejei vagy szülői stb. gazdaságában fognak mezőgazdasági munkát végezni; ugyanezen időszakban, vagyis március 1-től május 15-ig terjedő időben erre a 4 heti szabadságra akkor is hazabocsátandók, ha a „gördülő pótlás” alakulataihoz (póttettek és menetlakulatok) tartoznak.

A szabadság engedélyezése az alosztályparancsnok személyes kötelessége és altsztre nem bizható. Semmiféle községi bizonyítványt vagy más igazolást követelni nem kell. A hadügyminiszter egyidejűleg megfelelő rendeletet adott ki.

A Szabadegyetem

egnap esti estélyét két igen érdekes előadás töltötte be. dr Lutter János a kir. kath. jogakadémia prodékánja nagy készültséggel és könnyed szellemességgel boncolgatta egyébként kissé száraz tárgyát. Az állam keletkezési teoriák különösen Rousseau tana a társadalmi szerződésről (Contrat social) ügyes ismertetésben élénk bírálatban részesültek. A fejedelmi, nép- és nemzetszuverénitás tanain keresztül jutottunk el az állam céljához s e közben Spencernek ügyesen cáfolt teoriájához, amely szerint az állam célja egyedül a közrend fentartása volna.

A létező államformák (monarchikus és köztársasági) ismertetése került ezután sorra, majd a különböző államhatalmak, törvényhozás, végrehajtás és bírói hatalom elválasztásának Montesquieu által felállított követelménye. Rámutatott a tudós előadó ami alkotmányunk történeti kifejlődésének egyes jelentős mozzanataira.

A magyar szent koronáról szóló igen értékes fejtegetést az állampolgári kötelességek ismertetése (engedelmesség, hűség, honvédelmi, tanesküdti, közteherviselési, közmunkáltatási, katonabeszállásolási kötelezettségek) követte.

Nagyon tartalmas és valósággal érdekfeszítő volt a másik előadás is, amelynek keretében dr Polifka Károly tart. hadnagy, a hadapródiskola tanára ismertette meg a szépszámú hallgatóságot azokkal a hatalmas kapcsolatokkal, amelyek a háboruban résztvevő nagyhatalmi érdekeltségek útjait jelzik, amelyek a nagy háboru felidézői voltak s amelyek a jövő külpolitika irányát előreláthatólag befolyásolni fogják.

Magvas előadása foglalkozott a német birodalom rohamos fejlődésével s a gyarmatpolitikát, a flottaprogrammot és az ipar és kereskedelem tüneményes fellendülését jellemezte meg oly okok gyanánt, amelyek az angol imperializmus féltékenységét felkelítették.

A francia revánspolitika, az orosz terjeszkedési vágy, törekvés a meleg tenger után, Olaszországnak a franciák által mesterségesen szított osztrákgyűlölete, az Italia irredenta és a mare nostro (a mi tengerünk) eszméi, amelynél fogva minden olaszt egy királyságba akarnak egyesíteni s az Adriának mindkét partját birtokukba venni, fűtötték a háboru üstjét.

Rámutatott arra, hogy Angliának ma gyarmatszerzési céljai vannak és mint a napoleoni háboruk alatt megrabolta a hadakozó feleket gyarmataiktól, hangoztatva, hogy a franciáktól kell megmentenie Európát, ugy most a német veszedelem rémének a falrafestésével összefüggő gyarmatkomplexumot teremtett az afrikai Fokvárostól egész az indiai Kalkuttáig. Rámutatott arra, hogy a győzedelmes monarchiának kelet és dél felé kell az érvényesülés útjait keresni. Itt domborodik ki a *dunai ut* fontossága.

Természeti erőik ujmutatása vezérel bennünket a Balkán gazdasági meghódítása, a folytonos indokolatlan nyugat felé tekintgetés helyett az egészséges balkánpolitika felé.

A tüdővész pusztítása Biharmegyében.

A közigazgatási bizottság ülése.

Biharmegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg e havi rendes ülését Malatinszky Lajos főispán elnöklete alatt.

Az ülésen jelen voltak: Miskolczi Ferenc, dr Karácsonyi János, Pallay Lajos, Gera Sándor, Németh István, Varró Domokos, dr Móricz Ernő, Vasady Lajos, dr Thury Endre, Keszthelyi Zoltán, dr Fássy Lajos, Miskolczi István, Verner Kálmán, Nyisztor Alajos, Balogh Elemér, Kiss István, Balogh János.

Az ülésen a szakelőadók terjesztették elő szokásos jelentéseiket: Vasady Lajos tanfelügyelő a megye tanügyi viszonyairól, Németh István pénzügyigazgató az adózási viszonyokról terjesztett elő jelentést. Ezután Balogh János az 1918—1919 évi választói névjegyzék készítését megelőző irni-olvasni tudást megállapító bizottság kijelölésére tett előterjesztést.

Jelentőségénél fogva nagyfontosságú dr Móricz Ernő főorvos jelentése, amely szomorú világot vet Biharmegye egészségügyi viszonyaira.

A közelmúltban a főorvos felhívta a járási főszolgabírákat, hogy az 1917 év első feléről készítsenek statisztikát arról, hogy Biharmegyében hány egyén halt meg fertőző tuberkolózisban.

A statisztika a községi halotti anyakönyvek alapján elkészült s eszerint Biharvármegye területén az 1917. év első felében összesen 702 egyén halt meg fertőző tüdőbajban, akik közül csak 672 egyén állott orvosi kezelés alatt. Ezt a halálozási arányszámot véve alapul, egy évben 1400 halálesetet lehet számítani, amely Biharmegye

összes lakosságának 260 százalékát teszi ki.

E megdöbbentő statisztikát tekintve, javasolja a főorvos: rendelje el a bizottság, hogy a fertőző tüdőbetegségben elhaltakról rendszeres félévi statisztika készíttessék s a közigazgatás külső szolgálati hatóságai szigoruan ellenőrizték a tüdőbetegek bejelentését és minden mulasztást szigoruan toroljanak meg. Kérte végül, hogy a védőbizottságok kellő felszereléssel láttassanak el s jelen előterjesztését küldjék meg a védőbizottságok összes tagjainak.

A bizottság a főorvos jelentését tudomásul vette és előterjesztését egyhangulag elfogadta.

Ezután néhány folyó ügyet intéztek még el s a rövid, néhány negyedóráig tartó ülés véget ért.

Az utcai hírlapárusítás.

A főmérnök javaslata.

Köszeghy József városi főmérnök előterjesztést adott be tegnap Nagyvárad város tanácsához az utcai hírlapelárusító bódék tárgyában.

A beadványban rámutat, hogy jelenleg a Hegedüs hírlapirodának vannak ilyen bódéi, de tudomása szerint Sávör Kálmánné akar ilyen bódét felállítani, s hallotta, hogy a Kath. Sajtóegyesület — a nevet nem tudja biztosan — szintén akar fix beépítésű (?) hírlapelárusító bódékat állítani.

Mielőtt a tanács végleg állást foglalna e tárgyban, véleménye szerint, elvileg kell a tanácsnak állást foglalnia, mert az nem lehet, hogy uton-utfélen, köztereken mindenki kénye-kedve szerint egy-egy újságelárusító bódét állítson fel, már pedig nehéz az egyik polgártól megtagadni, amit a másikkal megadnak.

Javasolja tehát, hogy

1. csak ideiglenesen, visszavonásig engedélyezzék az ilyen elárusító helyek felállítását, hogy az bármikor beszüntethető legyen.
2. Sem ideiglenesen, sem véglegesen nem szabad, hogy az utca területére építve legyen. Az asztalokat csak az újságok érkezése idején szabad használni, máskor zárt helyre eltávolítandó, hogy a forgalom akadályául ne szolgáljon.
3. Csak görkerekén járó asztalok engedélyeztessenek; a kolozsvári honvédbódék nem engedhetők meg és más bódék sem ideiglenesen, sem véglegesen nem engedélyezendők.

4. A jelenlegi bódékban egész könyvkereskedések nyíltak s a tulajdonképeni újságelárusítás elfajult. Az még sem engedhető meg, hogy az utcákon zsibvásár legyen. A könyv eladás nem az utcára, hanem zárt kereskedésbe való. A könyvek utcai elárusítását el kell tiltani, s az utcai hírlapelárusításoknál csak újságokat és folyóiratokat árulhassanak.

A Hegedüs hírlapiroda kéri, — hogy zöldre festett görkerekéken asztalokat állíthasson fel a városban. Ezek megfelelők.

Ilyen görkerekű újságelárusító asztalok a következő helyeken lennének felállíthatók:

A Szent László-téren a hid mellett, a Szent László téren a villamos bédé előtt,

a Bémer-téren a Hitelbank előtt, Lukács György-utca sarkán, a vasutállomásnál a volt Vöber-szálloda előtt, Mezey-utcával szemben a piactéren a villamos lejáró mellett, Teleky és Ör-utca sarkán, Aradi-ut és Vitéz-utca sarkán szemben a gyógyszerházzal, Sztaroveszky-utcán szemben a Baross-hiddal, Rulikovszky-uton a „szabadkőműves” páholy előtt, Szacsavay és Hentes-utca sarkán, a velencei vasutállomás előtt és a Templom-téren.

A Széchényi előtt, amit a Hegedüs hirlapiroda kért, nem engedhető meg az asztal felállítása, mert szűk a hely.

Bolseviki, menseviki.

Az orosz állami felfordulás óta nap-nap után olvashatjuk az újságokban a „bolseviki” és „menseviki” szót. Sokan sem jelentésével, sem kiejtésével nincsenek tisztában.

Az orosz politikai terminológia szerint a szociáldemokratákat *észde*-knek (S. D. annyi mint esz, de), a szociális revolucionáriusokat *eszerek*-nek (S. R. annyimint esz, er) nevezik Oroszországban.

Az orosz szociáldemokraták táborában Plechanow és hívei azon követelménnyel léptek föl, hogy az eddig meglevő rendnek teljes felforgatására az összes forradalmi elemeket kell egyesíteni és a cél elérésére minden elégedetlent belevonni; ezen túlzó irányzattal szemben azonban Lenin és táborában minden veszélyesebb elem kizárásával azt kívánta mindig, hogy a szociáldemokraták maguk közt zárt kört alkossanak. A túlzó Plechanow és pártja lettek az S. R. ek (eszerek), az enyhébb Lenin és társai S. D. -eknek (észde-knek maradtak).

Ezen két párt között 1902-ben az orosz szocialisták brüsszeli és londoni kongresszusán kenyértörésre került a dolog. Az enyhébb irányzatú Lenin-párt a szavazásnál nagy többséget kapott, a túlzó Plechanow-pártiak kisebbségben maradtak. Azóta az orosz szocialisták táborában van *többségi csoport* és *kisebbségi csoport*. „Többség” oroszul annyimint bolsinsztvo, „kisebbség” annyimint mensinsztvo, ettől a két orosz szótól bolsje annyimint több és menseje annyimint kevesebb. A két szót magyar s-sel kell kiejteni, nem pedig mint sok intelligens embertől is hallottam: bolszevik és mensevik.

Lenin pártja tehát a *bolseviki-párt* annyimint *többségi párt*, Plechanow pártja pedig a *menseviki-párt* annyimint *kisebbségi párt*. Bolseviki és menseviki többes számú képzés a bolseviki és menseviki szavakból.

Lapjaink nagyon tévesen nevezik a bolsevikeket *maximalista*-pártnak és a mensevikeket *minimalista*-pártnak. Ellenkezőleg éppen a túlzó követelésű kisebbségi párt, mert a lehető legtöbbet akarja megvalósítani felforgató tanaiból, *maximalista* pártnak volna nevezhető, az enyhébb többségi párt pedig *minimalista* pártnak.

A bolsevikek között nevezetesebb vezérek: Lenin, Komenjev, Lunacsarszki, — a mensevikek közé tartozik: Zeretelli, Cseidze, Martov, Akszelrot.

A socialista revolucionáriusok (S. R. annyimint eszer-ek) főbbjei: Csernov és Avkszentjev.

Trockij (előbb Bronstein nak hívták) tulajdonképpen sohasem tartozott a bolsevikek közé.

A bécsi Reichspost nyomán közli Dr L.)

Gróf László hazaérkezett.

Tegnap két fiatal lélek elmondhatta, hogy ők Nagyvárad legboldogabb emberei: Polgár Mariskának, a Szigligeti-színház becézett művésznőjének megérkezett a vőlegénye, Gróf László.

Ugy esett a dolog, hogy a színház titkári irodájába tegnap este hét óra felé beállított egy eszinas, kucsmás, kozák egyenruhás katona. leteszi a hátizsákját, aztán se szó, se beszéd, a nyakába esik Halmaynak s azt mondja neki:

— Szervusz Lajos!

Halmay egy pillanatra nem tudta, honnan kerül ő ilyen nagy barátságba egy muszkával, mikor jobban megnézi a jövevényt s felkiált:

— Te vagy, Gróf Laci?

Már majdnem azt hitte Halmay, hogy Gróf direkt az ő kedvéért jött Nagyváradra, mikor az első kérdés az volt:

— Hol van Mariska?

Po persze. Halmay megmagyarázta, hol van most az Erdélyiek lakása, Gróf pedig nyomban elindult a Szalárdi utcára. Polgár Mariskát nem találta otthon, őt is Halmay küldte később haza, mikor már Gróf otthon várta. A hosszú távollét után a jegyespár vizionlátása természetesen végtelenül megható volt.

Gróf Laci csak röviden beszélget most fogságáról, utazásáról. Január 1-én még Oroszországban értesült róla, hogy az oroszok őt mint rokkantat újra felül akarják vizsgálni. Semmi kedve sem volt kitenni magát a felülvizsgálással járó torturáknak, elhatározta tehát, hogy megszökik, sőt még két társát is felbízta, hogy szökjenek vele. Január 1-én indultak el Csenekből, orosz katonáknak öltözve s jellemző az orosz állapotokra, hogy ma három magyar katona orosz egyenruhában végigutazhatja egész Oroszországot akadály nélkül. Az utazást persze mai orosz fogalmak szerint kell megítélni: jöttek gyalog, vonaton, vasuti kocsii tetején, szekeren, mikor hogy került.

Bolovecsnonán érték el a legkülső orosz vonalat. Itt egy orosz járőr megállította őket, de azt oroszul katonásan „eligazították”, vagyis „abfertigolták”, a derék muszka azt mondotta oroszul, hogy „mehet”, „passziart” — szabadok voltak. Alig tünt el a muszka járőr, a szökevények a német vonalokhoz siettek — itthon voltak.

Gróf Lacinak aránylag hamar sikerült a határon szokásos hosszadalmas procedurákon átesnie. Bátyja eljött és igazolta, erre nyílt parancsot kapott az utazásra pótzászlóaljához és közben természetesen kiszállott Nagyváradon. Ő úgy tudja, hogy Ázsiából Pécsre a legegyszerűbb ut Nagyváradon át vezet. Még az éjjel tovább kellett utaznia Gróf Lászlónak Pécsre, ott jelentkezik pótzászlóaljánál s aztán valószínűleg szabadságolják pár hétre.

Valaki jól imádkozott érte itthon három és fél éven át...

HIREK

* **Létay Ernő beszámolója.** Létay Ernő, a báránai kerület képviselője, aki nemrég Báránodon és Nagylétán számolt be választóinak a változott események folytán beállott új politikai viszonyokról, a múlt vasárnap Derecsken nagy népgyűlés keretében mondott beszámolót, hiva az általános választói jog széleskörű kiterjesztésének. A magyar hadsereg immár nem „lehetetlenség”, hanem élő valóság. Hiva az önálló gazdasági berendezkedésnek. Magyar Lajos „ref. tanító köszönte meg a közönség nevében a képviselő beszédét. Zákány Lajos zárószavai után a gyűlés rendben szétoszlott.

* **Az Urak Mária Koogregációja** ma d. u. fél 7-kor tartja rendes összejövetelét a szokott helyen.

* **Lelkigyakorlat a munkásleányok részére.** A Kath. Nővédő egyesület (márc. 7., 8. és 9-én) csütörtök, péntek és szombaton, minden alkalommal este 7 órakor a Szent-László plebánia templomban lelkigyakorlatot rendez a munkásleányok, gyárleányok és szolgálatban levő leányok részére. A háziasszonyokat és munkaadókat tisztelettel kéri a Kath. Nővédő Egyesület, hogy sziveskedjenek az alkalmazottaikat a lelkigyakorlatra elbocsájtani. A lelkigyakorlatok célja több erkölcsöt, több lelkinemességet, több lelkiismeretséget bevinni a munkásleányok lelkébe.

* **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király századosokká léptette elő Huszti Ignác 101. gy. e.-beli, Grósz Nándor 37. gy. e.-beli, Pest Ferenc 37. gy. e.-beli, Pokorny József 101. gy. e.-beli és Schranke János 101. gy. e.-beli főhadnagyokat.

* **Apologiai kurzus** lesz ma délután 5 órakor a Kath. Kör választányi termében.

* **A Kath. Kör pénteki közművelődési estélye.** Mint már jeleztük, pénteken, e hó 8-án d. u. 5 órakor tartja a Kath. Kör negyedik közművelődési estélyét a Szent László teremben. Az előadást most is bevétepi díj nélkül tartják.

A teljes műsor a következő:

1. Chopin: Ballada. Zongorán előadja: Szokoly Erzsike urleány.
2. Mi az igazság? Előadás, tartja dr. báró Apor Vilmos theologiai tanár.
3. a) Bizet: Michaela nagy áriája a „Carmen” c. operából, b) Káldy: Csalogány-dal. Éneklő Nagy Irénke urleány. Zongorán kíséri Bleyerné Garzó Adél urasszony.

4. Dr. Erdős Mátyás: a) Ballada. (A vitéz honvédekről. b) Träumerei. c) Zenélő óra. Zongorán előadja a szerző.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király a Ferenc József rend hadiéki ményes lovagkeresztjével tüntette ki ns dr. Boros Imre 37. gy. e.-beli ezredorvost, Ullmann Rezső 37. gy. e.-beli százados a 3. osztályu hadiéki ményes érdemkeresztel lett kitüntetve.

* **A Szent Orsolya-rend gyásza.** A Szent Orsolya-zárdának gyásza van: Katharina testvér, született Stoffl Anna dolgozó-testvér tegnap reggel fél 8 órakor életének 63-ik, szerzetesi fogadalmának 36 ik évében csendesesen elhunyt. Temetése holnap d. e. 9 órakor lesz a zárda épületéből.

Az ukrániai áruforgalom tárgyalása megkezdődött.

Budapest, március 6. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A külügyminiszteriumban ma Forgách gróf nagykövet elnöklésével megkezdődtek a tárgyalások az Ukrániával való áruforgalom, különösen a gabonabehozatal szabályozása tekintetében. A tanácskozásokon résztvesznek a német kiküldöttek és az ukránok megbízottai is.

Az osztrák honvédelmi miniszter a hazatérő foglyokról.

Budapest, március 6. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A képviselőház mai ülésén Kapp honvédelmi miniszter a következő kijelentést tette a hazatérő foglyokról:

— A hadsereg vezetősége arról értesült, hogy a hazatérők között nagyon sok olyan egyén van, akiket a forradalmi eszmék hívei megszereztek ezen eszméknek és hogy az említett eszméket irányító propagandának demagógjai

gyanánt küldték őket haza: szükségesnek tekintettünk tehát bizonyos intézkedéseket tenni az említett propaganda elterjesztésének leküzdésére. Nem feltevésről van szó, hanem bizonyíték van, nem egyes bizonyíték van, nem egyes bizonyíték, ezen szándék felől. Ezen aggodalom miatt van szükség a rendszabályokra, amelyekhez a hadvezetőség a hazatérőkkel szemben fordul.

A békeszerződések a Reichsrath elé kerülnek?

Budapest, március 6. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A német szociáldemokraták ma a miniszterelnökhöz kérdést intéztek, hogy hajlandó-e az Oroszországgal és az Ukrániával kötött békeszerződést ratifikálás előtt hozzájárulás végett a Reichsrath elé terjeszteni.

* **A mai ifjusági mozielőadás.** A Kath. Kör és Kath. Népszövetség mai ifjusági mozielőadásának páratlanul érdekes műsorában a „Halálos aggodalmak között” c. 2 felvonásos dráma és a „Kocavadás” c. 3 felvonásos vígjáték kerül bemutatásra. A műsort még több aktuális harctéri felvétel, az olasz harcterről, egy Arizna és gyönyörű tájképfelvételek egészítik ki.

Az előadás kezdete ezentúl minden alkalommal d. u. 6 óra.

A műsor a következő:

1. Messter Sascha: Háborus híradó.
- 2., 3. Halálos aggodalmak között. (Dráma.)
4. Luchon-Superbagnieresig (Tájkép.)
- 5., 6., 7. A kocavadás. (Vígjáték.)

Ezek közül a tájkép egyike a legregebb vidék-felvételeknek, amelyben a természet kedvelői nagy örömeiket lelik.

* **Polgári zenekar Nagyváradon.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a vidéki zenei élet művészi fellendítése érdekében nagyszabású reform intézkedést léptet a közel jövőben életbe. Elhatározta, hogy a vidék 10 nagy városában 50—60 tagból álló polgári zenekart szervez, melynek feladata lesz az egyházi zene művelése, hangversenyek rendezése és a színházi zenei szükségletének ellátása. Ennek a nagyszabású reformnak keresztülvitelével Kern Aurélt bízta meg a miniszter. Az ő feladata lesz a polgári zenekarok felállítási helyéül kiszemelt városok zenei életét irányító férfiakkal, szervekkel érintkezésbe lépni. Kern e fontos feladatához hozzálátva, a minap jelentkezett Szalay László államtitkárnál, kinek a miniszter ez ügyet hatáskörébe utalta. Nagyvárad az elsők között lesz, ahol polgári zenekart állítanak fel. Ha ily hatalmas zenekarhoz jutunk, annak következménye lesz zenei életünk felvirágzása.

* **Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb.** kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Szabadság meghosszabbítás.** A hadsereg főparancsnokság megkeresése folytán tévedések elkerülése végett közhírré tették, hogy mindazon a hadrakelt seregtől szabadságon levőknek, kiknek szabadsága március 10-én, vagy azelőtt végződnék, 14 napi szabadság meghosszabbítás engedélyeztetik. Azoknak, kiknek szabadsága márc. 11-én vagy később végződnék, szabadság meghosszabbítás nem jár. A meghosszabbítás a szabadságlevélen előjegyzendő. Cs. és kir. Térparancsnokság.

* **A bérkocsisok kérelme.** Már említettük, hogy a nagyvárad bérkocsisok deputációban jártak Ember Géza főispánnál s a többek között azt is kérték, hogy az újabb tarifaemelés, ha azt a törvényhatóság engedélyezi, a miniszteri jóváhagyás bevárása nélkül azonnal életbeléptethessék. A kérelmet most írásban adta be a bérkocsis ipartársulat Nagyvárad város törvényhatóságához.

* **Halálozás.** Csizmadia Jánosné élete 71. évében elhalt. Temetése holnap, pénteken, március 8-án délelőtt 10 órakor lesz a Damjanich utca 7. sz. háztól.

* **Ruhafesték** valódi két oroszlan H védjegyű minden színben kapható. Ára 60 fillér. Viszonteladók árendéjében részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

* **Pemete- és hársfamézscukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

* **Köhögés, hurut és rekedtség** ellen biztos hatású szer a hurut-szeletke, 1 doboz ára 2 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1-50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ne dobja ki pénzét új ruháért** mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, városháza mellett.

* **Selyem a divat!** Gyönyörű kosztüm és ruhaselymek, finom gyapjuszövetek, blousok, tavaszi felöltők, kalapok, ernyők, ridikülök és piperecikkek legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

* **Harmonium** 13 regiszteres Zimmermann gyártmányú s új rövid zongora három pedálos eladó Szilágyi Antal tanítónál Mezőbikács.

Színház.

Heti műsor:

Csütörtök: Luxemburg grófja.
Péntek: Hamlet.
Szombat délután: Vasgyáros.
Szombat este: Szultán.
Vasárnap délután: Vandergold kisasszony.
Vasárnap este: Szultán.

Hamlet.

Klasszikus estéje volt tegnap a Szigligeti színháznak: Hamlet került színre, még pedig nemcsak kitűnő előadásban, hanem a közönségnek feltűnően meleg érdeklődése mellett. Nemcsak megtelt a színház, hanem a jelen voltak igazán élveztek — vagy legalább egy része becsületesen mutatta, hogy élvezi — az előadást. Érdemes a színház iránt megnyilvánuló mostani nagy lelkesedést kihasználni a klasszikus darabok javára is: nem fog ártani a közönségnek sem, de a társulat színvonalát is emeli egy-egy ilyen igazi művészi alkotásokra alkalmas előadás.

A címszerepben Tóth Elek remekelt. Minden dicsőretet megérdemel. Lélektani komoly tanulmányok eredménye volt az alakítás, amelyet bemutatott. Hamlet vergődő, tépelődő lelkét, forró érzéseit, mélységes tragikumát gyönyörűen átérzte és megragadóan vitte színre. Erre a szerepére, mint egyik legjobb alakítására, mindenkor büszke lehet. És ami külön érdem: egyéni felfogást is tudott alakításába vinni s külsőségeket el nem hanyagolván, mégis a belső, lélektani felépítésre helyezte a súlyt. Mint rendezőt külön dicsőret illeti. Nagyon szép és mélyen átértett alakítás volt Hevesi Mariska Oféliája. Igen értékes a Bihari színészkirálya: ezt a mellékszerepet elsőrangú tudta emelni. Gertrud királynét Gazdy Aranka játszotta a nála megszokott lelkiismeretességgel és kiváló intelligenciával.

Nagyon szerencsétlen szereposztás volt ellenben Claudis királyt Madasnak kiosztani. Egyéniségével homlokegyenest ellenkező szerep. Az udvari színi előadás alatti nagy jelenetnél Claudis arcjátékának folyton fokozódó megdöbbenést, a felébredő lelkiismeret mardosását kell kifejezni, itt van a tragédia fordulópontja, ezt a jelenetet a királynak és királynénak valósággal idegmegrázóvá kell tennie — s az egész jelenetből éppen ez hiányzott. Egyéb jeleneteiben s egész alakításában sem volt meg Claudisnak simaság alá rejtőzött zord gonoszsága. Igen jó volt a két sirásó szerepében Szabó és kivált Szigeti. Ez a jelenet egyike volt a legsikerültebbeknek.

Várad, Stoll, Békefi, Tompa, Ivánfi, Vámos Gizi kisebb szerepekben jól megállták helyüket.

Érdeklődéssel várjuk a klasszikus esték folytatását. Be fognak válni.

A Szultán. Mintha elsőrangú színházi eseményről óriási és forró sikerek babérjával övezett színpadi alkotás premiéréjéről számolnánk be, úgy érezzük, amikor hirtedünk a Szultán vasárnap esti felújításáról. A magyar operett-irodalom egyik drágagyöngye a Szultán, primadonnaálmok néhai való megtestesülése, harc a parádés szerepekért, amelyek lejátsszása után a virágos-tól, a kocsiból kifogott lovakig minden rekvizituma a közönség lobogó lelkesedésének sorompóba lépett. A Szultán reprize a jelen operette együttes két kiváló művésznője Sz. Zsigmondy Annát és Kovács Margitot hívja sorompóba régi emlékek méltó felidézésére.

Nesztor József dr. királyi ügyész vádbeszéde és Medvigy Gábor dr. védelme után a törvényszék négy vádlottat felmentett a vádalól, egyedül ifjabb Beck Adolfot ítélte el 500 korona pénzbüntetésre. Megállapította a törvényszék, hogy a cikóriagyár bukásának oka volt, hogy a bankok nem adtak pénzt, a könyveket szabályszerűen vezették, hamisítás nincs, a hiba az volt, hogy ifjabb Beck azért, hogy a renomét megmentse, tűrte a végrehajtásokat, amikor is ő volt az igazgató, a többiek nem. A védjegyre nézve az a nézet, hogy az ma is megér 100.000 koronát. Az ügyész fellebbezett.

URÁNIA mozgószínház Csütörtök
Az álarcos bál
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

APOLLÓ mozgószínház Csütörtök
A muzik gyöngye társadalmi dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

VIGADÓ mozgószínház Csütörtök
Cabiria I.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA

Érdeklődő. Olyan faluban, hol nincs római kath. templom, s vasárnap nem lehetne szentmisét hallgatni, akkor a római katólikusokra nézve is kötelező, hogy vasárnap és ünnepnapokon szentmisét a görög katolikus templomban hallgassanak. Természetesen a görög keleti templomok látogatása tilva van.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**
Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A recept nem értékpapír.
Lessner Alfréd, az Aranysas gyógyszer-tár vezetője a Magyar Bank r. t. ra ruházta át azoknak a vényeknek az értékét, amelyeket a kerületi munkásbiztosító pénztár volt köteles fizetni. A bank feljelentette Lessnert, mert 1216 korona értékű recept árát fel akarta venni s a recepteket nem adta át a banknak.

A törvényszék felmentette a sikkasztás vádjá alól Lessnert, akinek ügyét tegnap a királyi tábla Harmathy Károly kuriai bíró elnöklésével ítélkező tanácsa tárgyalás alá vette. Jegyző volt Alliquander Kálmán dr. A tábla is felmentette a vádlottat, mert igaz, hogy Lessner engedélyt kapott a banktól, de csak a követelésekre és nem a vényekre, amelyek nem értékpapírok, harmadik személyre értékkel nem bírnak, csak bizonyítási eszközök, amelyek a gyógyszerek kiszolgáltatását igazolják.

Miután pedig a bank polgári uton is perelhette követelését, a tábla a 326. §. 1. pontja alapján Lessnert felmentette. Baróthy Pál főügyész helyettes semmisségi panaszt jelentett be.

Az érmihályfalvai cikóriagyár ügyében a királyi törvényszék tegnap Seress Barna elnöklésével befejezte a tanúkihallgatásokat s azután Jelinek Géza városi főszámvevő és Kelen Béla szövetségi igazgató törvényszéki szakértők adtak véleményt.

Fésűk tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk, hajtók, hajcsattok, oldal- és kontyfésűk, kefék, bőrárúk, pipere és toilette szükségletek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
Saspassage 42.
Nebelthau A. utóda Szabó J.
Javitások eszközöltetnek.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDEFA-ÉPÜLET, utcai helyiség.
Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Elektro-technikai cikkek és 1/2 Wattos Wolfram szálás Tuogram-ógók állandóan raktáron.

Varrólányok és tanulóányok
jó fizetéssel felvétetnek
Keszenbaum Juliska
füzősalonjában, Rákóczi-ut.

Árjegyzék!

Porcellán mozdár, ötövel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Likörkészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály fehér	8.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	5.-
Majolika fali sótartó színes	5.-
Majolika vizeskanapé színes	5.-
Kenyér kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávékészlet színes aranyozással	40.-
Feketés készlet színes aranyozással	80.-
Ébdlőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120.-
Hidegfelvágottas készlet, sz. aranyozással	30.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	30.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglalatban	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávécsésze	8.-
Köpcésze	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képkeretek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!
KOMLOS TESTVÉREK
üveg, porcellán, lámpa, táblalüveg és dísz műáru nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-s. 13. sz.
Telefonszám 372.

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat
magánvizsgálatra
felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

Nagyvárad város tanácsának katonai ügy-
osztálya.

4079—1918. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 48931—1918. sz. renelete alapján közhírré teszem, hogy Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ő cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25 évfordulója alkalmából s annak emlékére a m. kir. honvédség árvái részére az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül a József fiúárvaházban két hely kerülhet betöltés alá, amely helyekre ezennel pályázat hirdettetik.

Az árvaházba való felvétel kellékeikép igazolandó:

a) az, hogy a felvétetni kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó törvényes apának törvényes leszármazója;

b) a vagyontalanság;

c) félárvánál (akik tudniillik apátlanok vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága;

d) hogy az árva 6. életévét már betöltötte és hogy a 10-ik életévét még tul nem haladta;

e) hogy éptestű és -elméjű, a himlőn át-
esett vagy ellene sikerrel beoltott.

Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőtűzés és vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi március 31-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ő cs. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi helyek az 1917—18. tanév folyamán, esetleg a következő 1918—19. tanévre lesznek betöltendők s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni.

Nagyvárad, 1918 március 2.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok.

Feketegyőrösön

(Tenke mellett) 135
kis hold szántó föld
szabad kézből eladó.

Értekezhetni az
Általános Takarékpénztárnál
Nagyvárad, Bémer-tér.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztításo-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

1918. február 1-én kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Betűszedő tanulónak
fiú és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Uj nőiszabóság!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a Markovits és Weinberger cégtől, hol 4 évig mint fűzőszabász működtem, a cégtől megválva Beöthy Ödön-utca 41. szám alatt egy modern nőiszabóságot létesítettem. Midőn oda fogok hatni, hogy a t. hölgyközönség bizalmát kiérdemeljem, magamat nagybecsű jóindulatukba ajánlva, vagyok

kittiűnő tisztelettel
SZABÓ LAJOS
nőiszabó.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre beraktározására megfelelő helyek, ezeken kívül boros- és szárazpincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árut tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.
TELEFONSZÁM: 14-00.

Eladó egy malomberendezés,

ugymint malomszíták, hozzá-
való szíjtárcsák, transmissiók
és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai
R.-T.-nél, Nagyváradon.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város t. közönséget, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatunk. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeltes szolgálát.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Fűszerelő telefonja
55.

Fűszerelő telefonja
55.